

Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře: A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor

chirurgie, neurochirurgie, plastická chirurgie, kardiochirurgie, traumatologie, ortopedie, léčba popálenin, cévní chirurgie, hrudní chirurgie, dětská chirurgie a korektivní dermatologie

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2010. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 125 ze dne 13. 11. 2009, formou vyhlášky č. 386/2009 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o zdravotnických zařízeních a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Výkaz vyplňuje samostatně každé ambulantní oddělení (pracoviště) jmenovaných chirurgických oborů, tj. chirurgie, neurochirurgie, plastická chirurgie, kardiochirurgie, traumatologie, ortopedie, léčba popálenin, cévní chirurgie, hrudní chirurgie, dětská chirurgie a korektivní dermatologie, včetně ambulantních částí nemocnic (dále ZJ). Vyplňování se týká všech zdravotnických zařízení bez ohledu na jejich zřizovatele.

Elektronické šablony pro vyplňování a předávání dat budou k dispozici na webové aplikaci pro jejich sběr: <https://snzr.uzis.cz/cud/index.html>. Pokud nemá ZJ vhodné technické vybavení může výjimečně předat pracovišti ÚZIS ČR vyplněný výkaz v listinné podobě.

Termín předložení: laskavě doručte do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 - správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 - poskytování důvěrných statistických údajů a § 25 - správní delikty).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru univerzální matice (tabulky) pro zpracování počítačem. Při vyplňování platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolonky. Část výkazu, která je začerněná, se nevyplňuje. V případě nulového údaje se do příslušné kolonky na papírovém formuláři uvede pomlčka „-“.

Jedná se o zaměstnance a zaměstnavatele v samostatných ambulantních zařízeních a ambulantních částech lůžkových zařízení.

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků. Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). Vyhláška MZ ČSR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, ZPSZ = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou a specializovanou způsobilostí a JOP = jiní odborní pracovníci, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu, radiologičtí asistenti, všeobecné sestry a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

- sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 6 Ostatní odborní pracovníci
Patří sem odborní pracovníci na oddělení (pracoviště, zařízení), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.
- ř. 11 vyplňuje se počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.
- ř. 12 přepočtené počty (úvazky k 31.12.) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12. Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhlují na 2 desetinná místa.

V zařízeních, kde není pro ambulantní část lůžkového oddělení stanovena výše úvazku lékaře nebo dalšího personálu a tito docházejí z lůžkové části oddělení, se při výpočtu úvazku vychází z ordinační doby ambulantního pracoviště a počtu pracovníků, kteří obvykle současně zajišťují ambulantní péči.

To znamená:

- do počtu fyzických osob se podle požadovaných kategorií vykázají všichni, kteří zabezpečují chod daného ambulantního pracoviště a v ordinaci se střídají,

- do přepočtených počtů se úvazek vypočte podle počtu hodin, po které je ambulantní pracoviště za týden provozováno a počtu osob zajišťujících ambulantní péči.

Poznámka: Upozorňujeme, že je třeba zachovat návaznost vykazování počtu úvazků na tomto výkaze a počtu vykázaných úvazků na výkaze L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu ZZ a jeho využití za příslušné oddělení. Součet úvazků v jednotlivých kategoriích vykázaných na obou výkazech musí odpovídat celkovým úvazkům pracovníků oddělení.

ř. 13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12.)

Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují v daném zdravotnickém zařízení, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky. Pracují tedy buď:

- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),
- na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),
- jako spolupracující rodinný příslušník,
- fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce

ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:

součet přepočteného počtu pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce
= $\frac{\text{sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$

Oddíl II. Činnost

Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro dané zařízení vykonávají.

ř. 21, sl. 1 celkový počet ošetření i vyšetření provedených za sledovaný rok

platí: sl. 1 = sl. 2 + sl. 3 + sl. 4

Jde o veškerá ošetření i vyšetření prováděná na ambulantních odděleních chirurgických oborů. Každé ošetření - vyšetření (první, konsiliární, kontrolní) je uvedeno jen v jednom ze sl. 2, 3, 4, tzn., že jde-li např. o konsiliární vyšetření, které je zároveň prvním ošetřením na daném ambulantním oddělení (jmenovaných chirurgických oborů), bude zařazeno do sl. 2 - první ošetření. **V každém případě v ř. 21 má přednost první ošetření (sl. 2).**

Za jedno ošetření (vyšetření) se považuje soubor všech výkonů provedených při ošetřování jedné fyzické osoby na témže oddělení (pracovišti, v bytě pacienta) při jedné návštěvě pacienta. Výkony provádí lékař nebo zdravotní sestra podle pokynů lékaře.

ř. 21, sl. 2 počet prvních ošetření z celkového počtu ošetření i vyšetření provedených za sledovaný rok (ze sl. 1)
Jde o první ošetření pacienta (= počet unicitních rodných čísel za rok) ve sledovaném roce pro danou diagnózu.

Oddělení (pracoviště) zahrnuje mezi první ošetření jen ta ošetření, která byla provedena na tomto oddělení (pracovišti). Pokud první ošetření úrazu, onemocnění bylo provedeno na jiném pracovišti chirurgického oboru a vykazující oddělení (pracoviště) přebírá další péči o pacienta, pak toto ošetření je kontrolní.

ř. 21, sl. 3 počet konsiliárních vyšetření z celkového počtu ošetření i vyšetření provedených za sledovaný rok (ze sl. 1) Jedná se o vyšetření pacienta vyžádané ošetřujícím lékařem v rozsahu potřebném pro získání diagnostického závěru - odpovědi na otázku položenou odesílajícím ošetřujícím lékařem. Podrobněji viz Seznam zdravotních výkonů.

ř. 21, sl. 4 počet kontrolních vyšetření z celkového počtu ošetření i vyšetření provedených za sledovaný rok (ze sl. 1)

Jednotlivé druhy sledovaných vyšetření jsou určeny vyhláškou MZ, kterou se vydává Seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami.

ř. 21, sl. 5 počet prvních ošetření pro úraz, tj. ze sl. 2

ř. 21, sl. 6 počet prvních ošetření pro zlomeniny, tj. ze sl. 5

ř.22, sl. 5, 6 údaje se týkají dětí ve věku 0-14 let, tj. od narození do posledního dne před 15. narozeninami

ř.23, sl. 5, 6 údaje se týkají dětí ve věku 15-19 let, tj. od narození do posledního dne před 20. narozeninami

ř. 24, sl. 1 počet provedených jednodenních chirurgií. Jednodenní péči se rozumí způsob poskytování ambulantní zdravotní péče v případech, kdy zdravotní stav nemocného nevyžaduje ústavní péči a provedené zdravotní výkony umožňují propuštění pacienta ve stabilizovaném stavu v době kratší než 24 hodin. Zahrnuje jednorázová neopakovaná, plánovaná i neplánovaná náročnější vyšetření či ošetření pacienta s chronickým či akutním onemocněním nebo ošetření opakovaná v rámci jednodenních navazujících pobytů především u chronických onemocnění při stejné základní diagnóze nebo souboru diagnóz. Poskytování této zdravotní péče je známo také pod pojmy: Tagesklinik, One day care, One day surgery.

Oddíl III. - Úrazy - první ošetření ve sledovaném roce

V tomto oddíle jsou v ř. 41 počty všech úrazů rozdělené dle věku a pohlaví, přičemž každý úraz je v ř. 41 uveden jen jednou a platí:

ř. 41 (sl. 1 až sl. 6) = ř. 21, sl. 5 ve II. oddíle

Úrazy z ř. 41 jsou dále v ř. 42 až 46 členěny podle místa, kde úraz nastal – dopravní (ř. 42), pracovní, školní (ř. 43), sportovní (ř. 44), domácí a další obytné instituce (ř. 45) a všechny ostatní úrazy patří do ř. 46. V tomto poli je každý úraz opět uveden pouze jednou, a to v takovém řádku a sloupci, který odpovídá místu úrazu a zároveň věku a pohlaví zraněné osoby.

ř. 42 dopravní úrazy
Patří sem pouze ty úrazy, které vznikly v souvislosti s provozem jakéhokoliv dopravního prostředku. Nepatří sem úrazy při sportovní činnosti.

ř. 43 pracovní (školní) úrazy
Patří sem úrazy, ke kterým došlo ve škole při vyučování nebo během zaměstnání.

ř. 44 sportovní úrazy
Patří sem i dětské hry.

ř. 45 domácí úrazy a úrazy vzniklé v obytných institucích
Patří sem úrazy vzniklé doma včetně okolí domu (dvorek, zahrada) nebo v obytné instituci (dětský domov, výchovný ústav, domov důchodců, kasárna, vězení)

ř. 46 ostatní úrazy
Jde o úrazy, které nelze zařadit do ř. 42 až 45
Patří sem i poranění chodců na chodnících,
schodech apod.

V ř. 47 a 48 se uvádějí úrazy vzniklé pod vlivem alkoholu (ř. 47) či drogy (ř. 48) potvrzené laboratorně nebo klinicky a rozdělené dle pohlaví a věku.

Vazby:

Oddíl I.

ř. 14 alespoň jeden sl. $\neq 0$

Pokud je v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).

Pokud ř. 12 $\neq 0$, pak ř. 11 $\neq 0$ ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce

ř. 11 $\geq$ ř. 12, týká se sl. 1 až 6

Oddíl II.

ř. 21, sl. 1 = ř. 21 (sl. 2 + sl. 3 + sl. 4)

ř. 21, sl. 2 $\geq$ ř. 21, sl. 5

ř. 21, sl. 5 $\geq$ ř. 21, sl. 6

ř. 21, sl. 5 $\geq$ ř. 22, sl. 5

ř. 21, sl. 6 $\geq$ ř. 22, sl. 6

ř. 21, sl. 1 $\neq 0$

ř. 22, sl. 5 $\geq$ ř. 22, sl. 6

ř. 21, sl. 5 $\geq$ ř. 23, sl. 5

ř. 21, sl. 6 $\geq$ ř. 23, sl. 6

ř. 23, sl. 5 $\geq$ ř. 23, sl. 6

ř. 21, 22, 23, sl. 5 je-li ř. 21, sl. 5 (resp. ř. 22, 23, sl. 5) $\neq 0$, pak vždy provádět první 2 kontrolní vazby mezi II. a III. oddílem

Oddíl II., Oddíl III.

ř. 22, sl. 5 = ř. 41, sl. 1 + sl. 2

ř. 23, sl. 5 = ř. 41, sl. 3 + sl. 4

Oddíl III.

ř. 41, sl. 1 = ř. 42, sl. 1 + ř. 43, sl. 1 + ř. 44, sl. 1 + ř. 45, sl. 1 + ř. 46, sl. 1 (platí pro sl. 1 až 6)

ř. 41, sl. 1 $\geq$ ř. 47, sl. 1 (platí pro sl. 1 až 6)

ř. 41, sl. 1 $\geq$ ř. 48, sl. 1 (platí pro sl. 1 až 6)